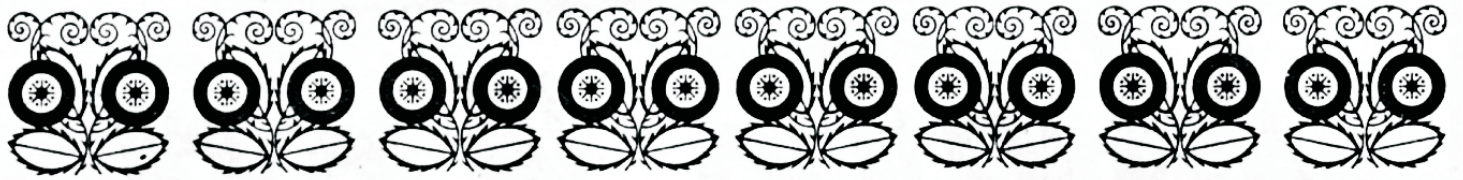

Meie Dood

G
MM
BER
G

Kõigile ühtlaselt kätteusaldatud warandus.

„Pidage aega kalliks, sest päewad on pahad“. Ev. 5. 16. Aeg on kõige kallim asi, mis inimesel võib olla. Kuid paljud räägivad siiski „ajawitteist“. Kes tohib siis kallist asja raisjata? Kuid me rööwime ifegi teiste aega. Ka ligimeise aeg peab olema meile püha. Sest töökatel inimestel ei ole juuremat ja kallimat warandust, kui tema aeg.

Et me jeda kõit jiidamesse mõtaksime, jellepärast ärge unustagem aja tähendust ja filmapilgu väärtust. Mis minutis on läinud kaduma, jeda ei too igawik tagasi. Ära muretse minewiku üle ja ära waewa end tulewiku ootustega. Niimike, mis sa omad, on olewik.

Me peame kajutama olewiku, Silmapilku juhtida tähendab elu juhtida. Just meie, kristlased võime elada olewikus; jekt minewik on läbitõmmatud ja tulewik ei ole weel käes. Olewiku tunnid on Jumala aeg. See on üks osa igawikku. Sellepärast pidage aega kalliks!

Oma lapsi me peame harjutama juba noorelt, et nad ei saaks päewawarasteks. Päewawargad on kõige juuremad wargad; nad ei wõi kõige paremal tahtmisel ja kõige otjekohesemal kahetsusel warastatud warandust tagasi tuua, mis teistel warastel ometi võimalik. Sellepärast me tahame harjutada oma lapsi tegewas elus; nad saawad tänama meid üksford, et meie õpetasime neile kalliks pidama aega.

Mul pole aega — jeda kuuleme igal pool. Aga kes ütleb siis nii? Rajal inimesel puudub alati aeg, jekt nendel pole täpiust, nad loqelewad ja wii-

dawad aja, magawad palju ja lobijewad palju. Kuid wirtadel on alati aega jelleks, mis nad tahawad ja peawad, jekt nad peawad aega kalliks ja kajutawad iga filmapilku ja mõimalust.

Aega omada tähendab tahet omada; tahetwaes- tel ei ole kunagi aega. Wäga tegewal on alati kõige rohkem aega ja temast on igaihele kõige rohkem kaju. Ja aega omada tähendab armastust omada. Enefearmastajal pole sõpru. Aega ei jümmita mitte ükski tunnid ja minutid, waid ka armastus ja tahe. Meil on wähe aega jellepärast, et meil on wähe armastust!

Seldakse: Aeg on raha! See võib olla õige neile, kellele on raha kõige tähtsam. Meie kui kristlased teame temast paremat. Kõige juurem meile on Jumala armuand ja aeg on Jumala armuand. Aeg on meile jelleks, et me temas ja tema läbi leiaksime Jumala armu. Kuidas me käime ümber ajaga, nii on meile ford igawiku palk. Kas me ei wõiks näidata nii mõnelegi, kes ajapuudust kaebab ja siiski iga tühja asja jaoks aega kulutab, tõelisi töit: Aega on jul küll, aga jul ei ole igawikku?!

Ugu aeg nii paha, kuid ka pahal ajal võime saawutada hingeõnnistuste kartuse ja wäristusega. Kas ei too just pahad ajad meid Jumalale ligemale? Wõi peetakse aega jellepärast pahaks, et ei ole tarwilikku jõudu ülesannete täitmiseks, mida aeg nõuab? Kristlased peaksid teadma, kust endale jõudu ammutada, et Jumalast joowitud kõiuseid täita. Sellepärast pidage aega kalliks!

Dr. G.

Meie Aeg

1. aastakäit.

Vidage aega kalliks!

Nr. 56.

Mitte näha ja füiski uskuda.

Kaks meest kannuvad õhtu eel mööda fittait teed. Jerujalem jääb neile selja taga. Päike on loojenemisel ja tema punakad õhtufiired katawad taeva ja maa kuldsele lüüsesse. Kullaga farratud templi kuplid järeavad merekarvalises hõõguses õhtupunale vastu. Kui juurepäraline näib Jerujalem välja mõimja Antonia findlusjega ja toreda templiga! Kuid meie faks teekäijat ei pane tähelegi enda ümber avarduvat ilu. Nende näod on furwad ja hääled wäsinud. See on ju ka haruldane juhtumine, millest nad räägivad. Nad räägivad juurest prohvetist, tublist õpetajast, keda mõned pidasid Messias. Ja nad ise ka olid seda temast uskunud. Kui palju imetähti ta oli teinud, ja nüüd tema kole surm ristil! Niisama surmud nagu faks furiategijat tema kõrwal. „Aga meie lootime, et ta pidi teesama olema, kes Israeli rahwa pidi ära lunastama.“ on päätoon, mis nende juttu wahetewahel fakkestab.

Sääl ilmub nende hulka keegi kolmas mees.

See hakkab nendega rääkima ja järele pärima nende furbuse põhjuft. Sääl nad puistawad wälja temale oma lüüdamed. Nad imestasid wäga, et see wõõras nähtawasti kõigeft midagi ei tea, mis rahwaft liigutas. Kuid imelik, wõõras näib olewat

wääleegi firjatundja. Kuidas ta teab nii hästi Moosese känuõpetuseft, prohwetiteft ja lauludeft. Ta räägib omapäraft wiisil nendeft juurteft prohwetiteft ja õpetajateft.

Ta toob ette pühast firjast firjakoht firjakoha järele, ja kõik tuntud piibafirja sõnad paistawad mõlemile teekäijale mees walguft. Nagu kate langeb nende filmilt. Nad olid arwanud, et Messias pidi tulema Taaweti linna hülguses ja toreduses; ja nüüd jääb neile selgeft, et Messia esimene ülesanne oli jürra inimsoo pattude eest, et neid ära lunastada.

Nende jüda põleb tees. Kui imelikult on füiski teesjuses täide läinud kõik ettefuulutused! Nagu wana testament tunnistab ju temast. Ta ütleb ette ära, misjuguft rahwuseft ja soost ta pidi jündima, nimetab jündimise koha, räägib tema ilmumiseft, mis on kui juur fuüwa maa tees, fuulutab ette tema mõnejuuguseid imetegufid ja tema jumalikke õpetuswiise. Ja paljudes kohades öeldakse ette ühegi kristuse kannatamised!

Täpelt on firjeldatud tema juuremise wiis. Ta wäifis kui tall ja laskis end tappa. Seda oli ju ka ristija Johannes rääkinud: „Waata, see on Jumala Tall, kes maailma patu ära kannab!“ (Joh. 1, 29.) Wida nad fuulfid naistelt hana juures, oli ju ka

„Ja meil on üks findlam prohveti sõna... mis pimedas paigas paistab.“ 2. Peetr. 1, 19.

pühas kirjas ette kuulutatud. Rikkad pidid teda matma, kuid haud ei pidanud võima teda mitte finni pidada, ta pidi ikka elama ja Jumala töö läbi viima. Niisugust arusaamist ei ole neil kunagi olnud nende elus. Need Messia ilmutused Jumala prohvetite sõnadest olid imelikumad, kui Jeesuse imeteod. Nende jüdamed olid haruldasel viisil hõiskel. Paistis, nagu Jumal ise oleks olnud nende juures ja oleks avaldanud nendele oma sõna.

Niisugust waewa nägi ometi Kristus, et neile tõendada püha kirja põhjal enda Jumala Pojana olemisest, oma Messia auksusest ja ülesandest! Miks ta ei avanud kohe nende silmad, miks ta ei ilmunud kohe neile ülestõusnud Lühistegijana? Miks ta ei näidanud neile haavu küljes, kätes ja jalus? Mis pärast ta esineb kui võõras ja tõendab oma ülesannet ja oma au tollest wanast raamatust, kuna eelmine tõendus oleks olnud tema kui ülestõusnu kohta palju tabavam? Alles siis, kui nad on täiesti aru saanud tema Messiana ilmunisest, siis ta annab end neile tunda, ühtlasi ära juletatud prohvetikuulutuse tõdenemise tõendusena.

See wana raamat, mille põhjal ülestõusnud Messias tõendas Emmause jüngeritele imestuswäärjet täidminekut, ei ole tänapäewa kristlastel enam palju tarwitusel. Arvatakse, et wana testamendil on vähem tähtsus. Ja ometi on selles kaljufindel põhjalus usule Lunastaja jisse, ja see oli juurimale meistritele parimaks ja mõjuwamaks tõendus; Paulus ja Peetrus on selgitanud Kristusse uskumise tõstaja käsuõpetuse, prohvetite kirjade ja Laaweti laulude läbi; paljud tuhanded on nende läbi teadmisele tulnud ja teinud töö, mis on kestnud aastajadajid. Reliigijutluses Peetrus tõi ette prohwet Noeli täideldäimud ettekuulutused kui oma usu kindla aluse. Salomoni templis ta toonitab hiljem: „Mga Jumal on nõnda tõeks teinud seda, mis tema kõikide oma prohvetite juu läbi on ette kuulutatud, et Kristus pidi kannatama.“ (Apt. 3, 18.)

22. päätiikis ta toob ette Moosese tunnistajana ja siis ütleb 24. jalmis weel kord finnitades: „Ja kõik prohwetid Samueli ajast ja pärast, nii mitu kui on rääkinud, need on neidinatseid päewette kuulutatud.“ Kui ristiusu kogudus hakkas wana testamenti alahindama, sellega ta rööwis endalt parima sõjariista, mis oli algristikoguduse võimja edu juurimaks põhjuseks. Jeesus ja tema apostolid olid meistrid prohveti kirjade kaheterase mõõga tarwitamises. Nõrge nõukogu ees, kes tahtis neid surmata, tõendasid Peetrus ja Johannes kirjakohta täideminemisest, mis juba nende Meister oli teinud. (Laul 118, 22; Matt. 21, 42.) Tehwanus, täis Püha Waimu, hüüdis jamal koosolekul: „Seda prohvetite seast ei ole teie wanemad taga kiusanud ja tapnud neid, kes ettekuulutasid selle õige tulemist, kelle äraandjaks ja tapjaks teie nüüd olete saanud?“ (Apt. 7, 52.) Kas peakime

weel Jilippust nimetama, kes kuningameest uskuma pani täideldäimud ettekuulutuste läbi wälja minnes Sejjast? Peakime nimetama jeda ärkamist, mis algas Krejareas, Storneliuse majas? Peetrus ütles: „Seitsinatsest tunnistawad kõik prohwetid, et tema nime läbi kõik, kes tema jisse usuvad, peawad pattude andeksandmise saama.“ (Apt. 10, 13.)

See on liig wähe häämatud tõstaja kristlikus maailmas, et esimene ja tugew algristiusu liikumine jündis wõidust wõidule ilma kirjaliku uue testamendita. Nende usu wägewaks ja küllaldaks tõendusiks olid just prohvetite hääled. Sellepärast me wõimegi Peetrusest aru saada, kui ta toonitab: „Meil on üks kindlam prohwetisõna, ja teie teete hästi, et teie jeda tähele panete kui üht küünalt, mis pimedas paigas paistab, jeni kui päew wälja paistab ja koidutäht tõuseb teie jüdames.“ (2. Petr. 1, 19.) On kirjutatud, kui alati ja tihti Paulus näitas meie wana testamendi kirjadest, et Jeesus on Messias. (Apt. 9, 22; 17, 3; 18, 28.) Maawalitseja Feliksi ees ta tunnistas üles oma usu ja ütles jääljures: „Ma usu: kõik, mis käsu ja prohvetite kirja on kirjutatud.“ (Apt. 24, 14.) Jeesuse ja Agripa ees ta ütles oma kõne lõpul isegi: „Ma ei ütle muud midagi kui jeda, mis prohwetid ja Mooses on rääkinud, mis pidi jündima.“ (Apt. 26, 22.) Hiljem ta rääkis Roomas linna rahwale ja „hennikust“ õhtuni meelitas tema neid uskuma Moosese käsu ja prohvetite seest neid asju, mis Jeesusest oli kirjutatud.“ (Apt. 28, 23.)

Tahame jälle rohkem tähele panna neid juuri ja imelisi wana testamendi ettekuulutusi, mis end on wägewasti üles näidanud Jumala tõena. Siis me elame läbi ilma imetäheta ja imeteota Jumala ilmutuse tarkust ning wäge ja meie usu alus ei ole mitte inimlik tarkus, waid õige Jumala sõna. Siis wõime ka täna jama kindlalt, kui jüngerid wanasti, öelda: „Sina oled Kristus, elawa Jumala Poeg!“

W. Bansegran.

Unustatud kuningas.

Ta on Jumalast jaadetud õpetaja. Ta rääkis nii, nagu ükski inimene ei olnud weel rääkinud. Ta õpetas tõdesid, mida inimesed weel ei tunnud ja ta on juurim kõigist õpetajast. Inimesed imestawad tema õpetuse ülewusest ja juurusest ja imeliste tõdedest, mis ta rääkinud. Ja õpetajana ta seisab kõrgemal kõigist teisist. Kuid kas see on kõik? Kas tema nimega ei ole ihenduses weel midagi muud? Ja, tema on weel enam, aga näib, et inimesed on palju unustanud. Nad ülistawad tema wäljapaistwaid iseloomu omadusi, nad räägivad tema imestuswäärilistest tarkusest ja tema

õpetuse juurusest, kuid see on ka kõik, mida nad võivad meele tuletada, see on kõik, mis ta neile on. Kui ta aga meile midagi muud ei ole, siis oleme meie unustanud need tema omadused, milles ta on meile kõige suurem.

Jeesus on kuningas. Saulja nimetab teda „au kuningaks“. Prouhet ütleb temast: „Ta on meie kuningas.“ Kui Jeesus seisis Pilatuse ees, küsis see temalt: „Oled ja kuningas?“, ja ta vastas, et tema on kuningas, on selleks sündinud ja ilmale tulnud. Targad hommikumaaalt küsisid: „Kus on see sündinud Juuda rahva kuningas?“ Kristus on nii siis kuningas. Paljud usuvad, et ta saab olema ükskord kuningas ja istub troonil Jerusalemas ja valitseb nagu üks maapäälne monarch. Nad unustavad ära, et ta on juba praegu kuningas ja valitseb juba nüüd. Nad ei mõtle sellele, et ta kuningana sündis ja ikka kuningas on olnud. Nüüd need ei ole veel ainukesed, kes unustavad, et Kristus on kuningas. On paljud, kes ei või küllalt fiidelda tema elust, tema iseloomust ja tema õpetusest, nad imestavad tööd, mis ta teinud, ja ei mõtle ometi sellele, et ta on kuningas. Nad näitavad, et nad on unustanud tema sellega, et nad ei allu temale ja ei luba temal enda üle valitseda. Minult kui me end tema hoolde anname, teda oma südame troonile kutsume ja temal jääb valitseda lase, siis me tunnustame teda kuningana. Kui Jeesus on tõeliselt meie südames, siis ta valitseb täieliselt meie üle ja meie oleme temale täiesti alluvad. Me oleme end annud temale ja kuulame tema sõna. Me näeme waeva, et tema riigi huvisid kaitsta. Ta valitseb tõelikult meie üle. Paljud kristlased tunnustavad ka Jeesust kuningaks, aga ainult valitseja mõttes. Nad kummardavad häameelega teda; neil on igatsus teda kui nende Issandat ja Meistrit teenida. Nad näevad temas liht valitsejat ja kuningat, keda teenida ja kelle sõna kuulda nad on kohustatud, ja nad püüavad kõik teha, mis võimalik. Ometi ei ole tema teenistus hõlbus, vaid palju enam raske ülesanne. Nad on alati mures, kas nad ei jäta midagi tegemata ja nii oma Issandale pahameelt ei sünnita.

Aga, armas lugeja, Kristus kui meie kuningas on enam kui valitseja. See kuningas on enam kui valitseja, ja kui ja tunned Jeesust ainult wa-

litsejana, siis ei ole ja veel tunnud tema kuningas auseisust. Kuningas ei ole mitte ainult valitseja oma riigis, vaid ka oma alamate kaitseja. Kui ühte kuningriigi osa ähwardab waenlane, kas kuningas võib siis rahus edasi valitseda ja asja oma alluva kätte jätta, kes ennast pakub, et waenlasele vastu minna ja temast võitu saada? Ei! Nii punitub kõigepäält kuningasse endaste. Tema on

Kuningas, kes nii wanu kui noori ühtlaselt armastab.

see, kes sõjaväe foku kutsub. Tema on see, kes vägesid wälja jaadab waenlase vastu. Tema on see, kes võidu saamise eest kõige rohkem hoolt kannab. Nii on ka meie Issandaga. Kui tema riigi waenlased tema rahvast ähwardavad, siis on võitlus päämiselt tema käes. Oled sina, armas hing, waenlasest piiratud? Kas ja võtad tarwitusele kõik jõu, et temale vastu panna? On sul tundmine, et võitlus on ainult sinule ja ja pead üffi temale vastu panema? Kui see nii on, siis ja

oled saotanud oma funinga. Sa piitad mitte ainult oma, vaid ka tema oia teha. Kutsu oma funingast appi! Süüa tõsiselt, nii et see funinga lojasse kostab, ja tema jaadab abi wiibimata. Ta on endale ülesandeks teinud sinu eest jöddida ja jind aidata wöidule. See on tema ülesanne, wöita oma riigi waenlasi, sest tema laste waenlased on ka tema riigi waenlased. Ta tahab jind kaitsta sinu waenlaste wastu. Pööra tema, kui oma funinga poole toetuse ja abi päraist. Lase temal teha endale funinglit töö.

Kui keegi funinga alamaid on waenlase jurwe all, siis on funinga ülesanne teda wabastada. Tema huwides seisab seda teha. Tema kohus on seda teha, ja Kristus on meie funingas, et meid wabastada waenlaste käest. Kuningas peab olema oma rahwa kaitsja ja eestkõitja. Kui tema alamaid jüüdistataks ülesõhtujel teel, siis ta peab selle eest hoolitsema, et nende jüütus selgitataks. Kui sinu wastu tõstetakse wale-jüüdistusi ja jind waenlane ähwardab, siis mõtle oma funinga pääle ja anna oma asi tema kätte.

Tark funingas peab alati silmas oma alamate käekäiku: nende edu, ustawust ja julgeolekut. Kas ja oled katjunud seda ise kindlustada? Mõtle oma funinga pääle ja oota tema tuge. Tee seda, mis ta käseb ja mine julgelt edasi. Tööta tõsiselt ja mine julgelt edasi. Tööta tõsiselt, aga mõtle alati jellele, et Kristus on funingas. Mõtle järele, et tema on see, kes wöitleb ja wöidur annab. Olgu tema sinu elu õiline saatja! Lase temal seista sinu ja sinu waenlaste wahel. Lase temal enda eest kaitsta ja kosta. Ära unusta mitte, et Kristus on funingas — sinu funingas.

G. W. N.

Maria, Jeesuse ema elufool.

Jöulud on pühad Jeesuse jündimise mälestusteks. Mis on aga loomulikum, kui et meie pilt kandub üle lapselt, kes jündinud, emale, kes teda jünnitanud? Maalijad, kes meid lajewad waa-delda tolle püha dö imet pildis, armastawad Jeesust lapsena nii kujutada, et ta on ümbritsetud õises pimeduses heledast walgusest ja on selle ruumi walguseks. Sääal langeb esimene, tugewam siir, mis temast wälja läheb, emale, kes teda kallistades on kummardunud üle jöime. See pidi nii olema ja Maria teadis juba jellest filmapilguist, kui teda futjuti oodatud Messia ema olema, et see helf, mis lapjusest ümbritseb, ka temale langeb. „Waata, sest ajast kiidawad mind öndiafs kõige põlwe rahwas.“

Aga, kas ei ole õige, armjad jöbrad, et arujaa-matuie tõttu kuhjataks Maria üle auawaldustega, mis on temale piinaks, sest et tema poja pilt on selles warjatud ja üle maalitud, ja seda mitte tema

näo järele, waid jooned wäljendawad effiussku ja wärwidesse on mahutatud enam paganlikku kui kriistlikku wagadust, kuid see ei peaks meid ewangeeliumi järele kriistlasi takistama jeda au andmast, mis temale kuulub. Selendawas hiilguses me näeme teda. Aga nii nagu walgus, mis ümbritseb tema armast fogu, on tulnud tema lapselt, nii peab see walgus ka tema tahtmise järele jälle lapje pääle tagasi langema.

Marial ei olnud oma poja üle, kui ta juuremaks kaswas, midagi kaewata. Tema oli jónakuulelik, kaswas tarkuses, pikkuses ja armus Jumala ja inimeste ees; kuid ometi ta pidi tundma, et nii mõnigi asi läks palju teisiti, kui ta oli mõelnud, lootnud ja uskunud. See aimdus laiutas end tema elu üle kui wari ja küsimus lasus tema hingel: kas kaswab tõepoolest minu pojast huur, oodatud funingas, kelle läbi Jumal wälja aitab oma rahwa, Issraeli ja et temas läheb täide, mis Jumal wanematele, Abrahamile ja tema seemnele lubanud igaweseks ajaks?

Müüd, kui lapje kaswatus on mööda, algab ema kaswatus. Kaske aeg temale! Neil kahtlemise, otijimise ja wöitluste aastatel tekitab see naiskangelane meis kaastunnet. Tema juubililaul on waikinud; tema õpib alles siis jälle laulma, kui ta on jaanud oodatud funinga emast oma poja jüingriks. „Minu mõtted ei ole teie mõtted,“ wöiksimine meie kirjutada Maria elu kohta. Alles poja risti all ja tema jüingrite kessel tuleb ta teadwusele, et need teised Jumala mõtted on kõrgemad, kui inimese mõtted ja tema tugewaks jaanud hing wöib Issandale wastu minna ja tema waim röömustab oma Jumala ja Ennistegija päraist uues ja ülemas röömus.

Kui Jeesus oma wanemate majast lahkunud ja oma prohwetitööd alganud oli, esineb Maria weel ükskord. Ta on pulmaliste hulgas Kaanas, kus Jeesus pidi tegema esimese imetähe ja ilmutama oma juurust. Ka jün on Maria hoopis teine kui teda wagajuti kirjeldab. Ta räägib, annab näpunäiteid, kaldub poega käjutama, mis ta peaks tegema. Me näeme pöördepunkti tema elus; me waatame, kuidas ta peab uuesti õppima. Ema peab laama jüingriks. Jeesus ütles temale: „Naine, mis on mul sinuga tegemist?“ Maria pidi õppima tundma seda wahet, mis nende, ema ja tema poja Jeesuse, wahel esile tulema pidi. See on Jumala wiis, et oma armust ja armastusest juhtimist kui magujat tuuma wiha koore sisje peita. Kui ta näib eemale tõukawat, siis ta otjib meie jüidant, et seda enam emale ligemale tõmmata. Samajugune wiis on ka Ennistegijal, et oma paremad mõtted pühäs tõsiduses oiafs jaada lasta. Kui Maria peab täitma oma ülesande, jaada enne Ennistegija emaks ja siis Ennistegija jüingriks, siis ta pidi selgest aru jaama, millal see uus õppimisaeg algab.

Sellest ajast pääle kuuleme temast wähe: ta on filmapiirilt kadunud. Kui Jumal tahab rääkida, siis meie inimesed peame waikima; kui ta ilmutab

oma väge oma käe läbi, siis me peame päält waa-
tama ja auhartules rahul seisma.

Ühte pidi Maria kõigepäält õppima, kui ta pidi
Jeesuse jüngeriks saama. Tema lootused olid tema
rahwa lootused. Need lootused pidid kõik täide
minema — aga üsna teisiti, kui inimesed soovisid.
Magade lootujega Israelis läks haruldajelt küllalt.
Kuiju, mis nad annud oma oodatud õnnistusele,
pidi purunema, et see ootus ise võiks ilmuda omas
puhtuses ja iluduses. Nii peab worm, millesse on
walatud wedel, hõõguw raud, purunema, et tu-
leks wälja kell. Ja tõeliselt, et me oleme kuulnud
kella häält, siis me teame väga hästi: aga meistri
lapled, kes juba enne näinud, kuidas isa on tööta-
nud wormi kallal nädalate wiisi, on hirmunud, kui
isa wõtab wiimaks haamri, et lõhkuda seda, mida ta
juure waewaga ehitanud. Nii on Mariale samuti
kui Johannelele, ja kes võib öelda, kui palju teis-
tele, Jeesuse talituswiis ikka arusaamatumaks ja
mõistatuslikumaks saanud. See, mida nad ootasid
juurte mõtete julgel lennul, ei tulnud mitte. Mida
oli ometi ingel temale öelnud poja juurtõugujest,
tema isa Taaweti aujärjest ja walitjusest Jakobi
foja üle! Näis, et mitte midagi ei lähe täide.

Ah, mida võidi küll neil päewil Maria majas
rääkida! Jeesuse wennad, nii kirjutawad meile
ewangelistid, ei uskunud temasse. Ka Jeesuse õed
on end samuti awaldanud. Ja ema? Ja Jeesuse
ema ei olnud ka õigel seisukohal! Kui Jeesus Mat-
jareti koolis wägewaid kõnesid pidas ja alguse imes-
tus maad andis kuulajate wihameelele, siis ei jul-
genud ema, ei wennad ega õed tema poolt olla ja
siis ta rääkis neid sõnu, mis käisid Maria kohta:
„Prohwet ei ole nii autu kujukil kui oma päris-
maal ja omas kofas.“ Ja mis sündis nüüd? Kolm
esimest ewangelisti jutustawad meile ühel meelel, et
Jeesuse wennad tema emaga tulid Kapernauma, et
teda kofu wiia; sest — nii me loeme Markusest —
nad rääkisid: „Tema saab meelest ära.“ Sel kor-
ral Jeesus rääkis esimest korda: „Kes on minu
ema ja kes on minu wennad?“ Ja tema waatas
ringi jüngerite pääle, kes tema ümber ja rääkis:
„Waata, (siin on) minu ema ja minu wennad. Seit
kes ial Isa tahtmise järele teeb, kes taewas on,
seesama on minu wend ja õde ja ema!“ Nii kau-
gele oli läinud: jüngrid olid wõtnud enda südamis
ema seisukoha.

Aga see ei ole Maria loo lõpp; tema kiituse-
laul ei wõinud mitte saada nutulauluks. Oma poja risti
all ta saab jälle endast aru. Mõõk tungib läbi tema
hingele waadates ristilöödu pääle, aga ühtlasi algab
temale uus päew, ta tunneb ära Jumala imelised
teed, kes täidab oma töötused teisiti, kui inimesed
wõisid arvata ja tema suurimast walust jünnib ülim
rõõm oma poja uskliku jüngerina. Ka nüüd veel
ehk nüüd jälle ta on tugew Maria; ta seisab, kus iga
nõrk naine walus ja meeleheitel oleks kokku wari-
senud. Ta seisab kui see, kes oleks aidanud Kris-

tust ülestdõusmijeks ja hüüaks sõnadeta kõigele maa-
ilmale: „Waata, see on ka minu õnnistuseks jurnid.“
Sest Mariagi wõis ära lumastatud jaada usu läbi
oma poja sisse. Ja millise au wääriline on siis see
ustaw, tugew, Kristuse risti all seisew Maria? Ta
tahab ainult ühte, et me ühes temaga Kristust aus-
taksime, kelle läbi Jumal on teinud juuri asju te-
male ja meile. Ta ei taha mitte altare ja pilte,
pühakodasid ja palwerändamisi, waid et meie ühi-
nekijene tema kiituse-
laulus: „Minu hing austab
wäga Issandat ja mu waim on wäga rõõmus Ju-
mala, minu Õnnistegija pärast.“

R.

Kristuse jälletulemise kuulutus.

Jumala laste wäljawaade on juba patulange-
misteit saadik kahetordne olnud. Esiteks anti imi-
mestele lootus Õnnistegija kohta, kes kui wal-
mees pidi maailma päästma. Selle õndsuse peale
ootasid kõik Jumala lapjed. Nad rõõmustasid en-
did öelda wõides: „Waata, see on Jumala tall,
kes maailma patud kannab!“ Teiseks nägid usk-
likud pääle Kristuse kannatamist seda au, millist
nemad ja ka Kristus tema jälletulemise juures
maitsma saawad. Kristuse tagasituleku õpetus
on üks kõige armsamateist piiblis; sest just siis
saab inimese äralumastamine lõpule wiidud. See
on lootus, mida juba prohwetid kui usu pitsatit
kõigile kurbadele ja rõhututele ette seadsid. Ka
apostlid trööstisid endid oma loagemustes pärast
Kristuse surma selles usus. Tänapäewased uskli-
tud ei peaks mingisugust teist kuulutust kõrgemini
hindama, kui just Kristuse jälletulemise õpetust.

Jeesus teadis, et tema jüngrid kurbastatud
saawad, kui tema neist lahkeb, sellepärast ütles ta
neid trööstides: „Teie süda ärge ehmatagu
mitte; uskuge Jumala sisse, siis usute ka minu
sisse. Minu Isa majas on mitu eluaset. Kui
see nõnda ei oleks, siis ütlesin mina teile: ma
lähen teile aset walmistama; ja kui ma saan läi-
nud ja teile aseme walmistanud, siis tulen mina
jälle ja tahan teid enese juure wõtta, et teie ka
olete, kus mina olen.“ Joh. 14. 1—3. Kristus
oli enam kui 3 aastat nende seas wiibinud. Nad
olid temaga jeltisid sõõnud ja joonud. Tema oli
neid õpetanud, surmuid üles äratanud, pimedaid
nägijateks teinud ja nälgaseid söõtnud. Nad olid
ka isegi tema jalgu ja käsa peale ülestdõusmisteit kat-
sunud. See oli lihalik Õnnistegija olnud, kel-
lega nad läbi käisid; tema töötas jälle tulla ja
neid sinna wõtta, kus tema on.

Kui Jeesus Johannelele ilmutuse an-
dis, seletades, kuidas ta tulema saab ja
kes teda näha võib, ütles ta: „Waata, te-
ma tuleb pilwetega, ja kõik silmad peawad
teda nägema, ka need, kes teda on läbi pistnud.“

ja kõik maa suguharud peavad tema pärast hulgu-
ma; jah aamen!" Jlm. 1,7. Selgemini ei või see
õeldud saada. Taevaminemise juures olid paljud,
kes teda nägid üles minemat. Praegu rääkisid nad
temaga, jaades temalt veel mõnedki õpetused ja
forraga mõetaks ta nende seas taeva. Kaks in-
glit ütlesid: „Galilea mehed, mis teie seisate ja
maatate üles taevasse? See sinane Jeesus, kes teist
on üles mõetud taevasse, see peab tulema jelsamal
kõmbel, kui teie teda olete näinud taevasse ära mi-
nemat.“ Ap. t. 1, 11. Kuidas nägid nad teda ära-
minemat? Kas oli tema see ülestõusnud ja ärasele-
tatud Snnistegija? Sga otsekõhene inimene peab
kätt südamele pannes, tunnustama: nüüd on see
mulle selge, nüüd tean ma, et Kristus siis ei tule,
kui inimene sureb.

Apostel Paulus mõtab ka need kaks sündmust,
esimese kui ka teise Kristuse tulemise, arvele, kui
ta ütles: „Nõnda on Kristus üksford ohverdatud
mitme pattusid ära võtma; teist korda peab teda
patuta nähtama neist, kes teda ootavad õnnistu-
seks.“ Nii siis Kristus tuleb ja toob õndsuse kaa-
ja, aga ainult nendele, kes teda ootavad. Piibli
viimases osas ütles Jeesus veel kord: „Na waata,
ma tulin nõbedasti, ja mu palk on minuaga, igaihe
kätte tasuda, nõnda kui tema tegu on.“ Jlm. 22, 12.
See on tasumise aeg, sellepärast tahab ta jälle tul-
la. Kas ei peaks meie tema sõna uskuma!

Ülesanne.

Enne kui Kristus oma jängritest lahkus, üt-
les ta, mis nende ülesanne peaks olema. Tema
oleks neid ju enda äraminekul isa juure võtta või-
nud, kui see nende võdi maailma kasuks teeninud
oleks. Aga tema ütles neile: „Otskui sina mind
õled läkitanud maailma, nõnda läkitan mina neid
ka maailma.“

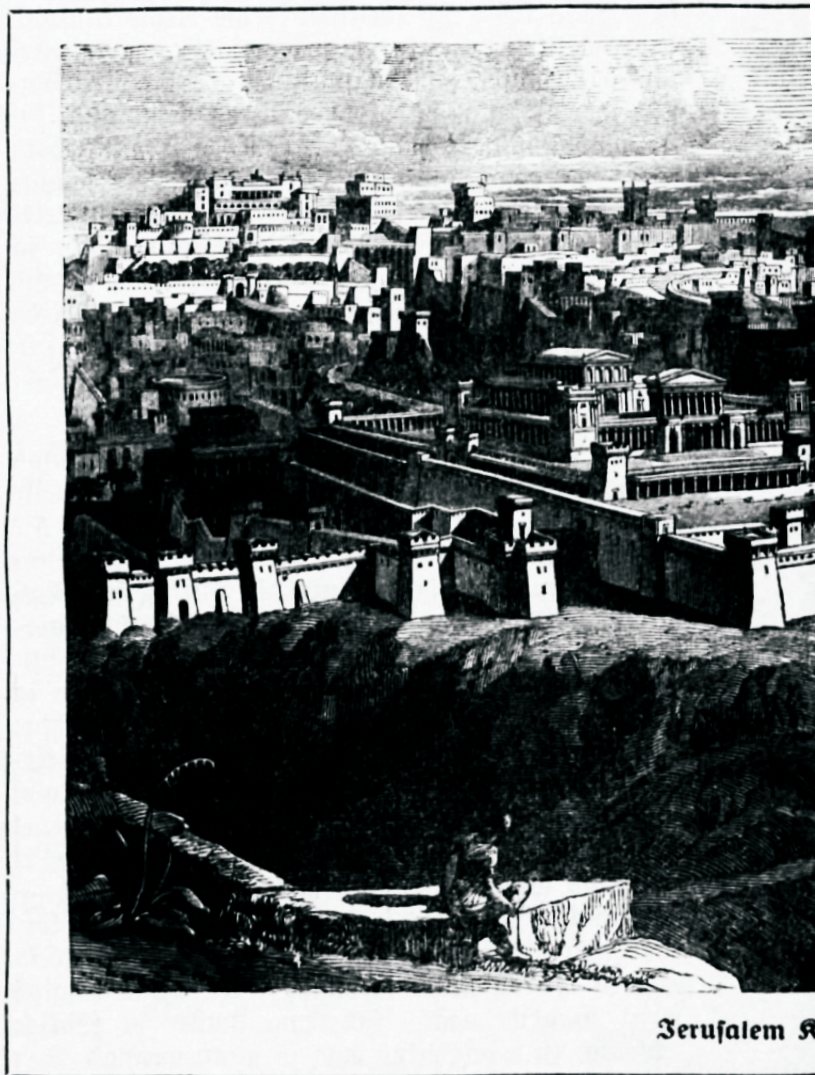
Joh. 17, 18. Kristus oli tulnud, et maailmale
õndsust ja rahu tuua, sedasama peavad ka tema saa-
dikud tegema. Et see nii sündima saab, sellekoh-
ta tähendas Kristus ise: „Na sedasama kuningriigi ar-
muõpetust peab kuulutatama kõigis maailmas, tun-
nistuseks kõige rahvale ja siis wast tuleb ots.“
Matt. 24, 14. Mitte et kogu maailm ümber pöö-
raks; ei see ei ole mitte Snnistegija mõte. See peab
kogu maailmas kuulutatud saama.

Kuulutus riigist mõtab oma alla kõik piiblili-
kud tõed, millised peavad kuulutatud saama. Ara-
langemise ja wastkristlase õpetuste läbi on põhi-
tõed, millised õndsust toovad, kaduma läinud. Et-
siõpetus ja ebanõu mõtsid õndjastegema-ruu koha
oma alla. Mastasajangute kehvusel on effiõpe-
tuse haputainas niimõrt jügavale tunginud, et
prügid kõik kinnitatakse. Kuist sel ajal lasub Snn-
istegija õiget ewangeliumi, milline segamatu on,
kogu maailmale kuulutada. Seist nii kui Snniste-
gija ütles, saab ta ihe puhta koguduse siin maa
peal leidma, koguduse, „kel ep ole ühtki wigu, ega
fortu, ega muud sellesarnast, waid et ta pidi ole-

ma pihta ja laitmata.“ Ew. 5, 27. Ühte puhast õpe-
tust ja laitmata elu saavad ainult pihtad inimesed
ilmutada. Nii peab maailmale jarnane kuulutus
wiidud sama, milline neid elemente sijaadab. Kus
on seda leida? Kas näeme meie täna näiteid
jellest?

Ujakõhane kuulutus.

„Na ma nägin ihe teise ingli keft taewaft len-
dawat, sel oli igawene ewangelium, et ta seda pidi

Jerusalem Ri

kuulutama neile, kes maa peal elavad, ja kõigile
Jaganatele ja suguharudele ja keeltele ja rahvas-
tele. Na ta ütles juure häälega: Kartke Jumalat
ja andke temale au, sest et tema kohtu tund on tul-
nud, ja kummardage seda, kes on teinud taewa ja
maa ja mere ja wee allitad.“ Jlm. 14, 6, 6.

Johannes nägi ihte inglit lendawat. Ingleid
tähendatakse pihtas firjas saadikutena ja ka ümber-
põõrdult, jaadikuid nimetatakse ka ingliteks. Jee-
juse tulemise eel saab kogu maailmale üks kuulutus
wiidud. Umbes 6000 aasta kehvusel, j. o. patu-
langemisest saadik, on see päästekuulutus kõlanud.
Viimane ewangelium peab saama wõrdlemisi rut-
tu, j. o. ihe põlwe jookkul kuulutatud. Siired ihi-

lumismahendid, trükipressid, raadio, ja kõik, mis olemas on, peavad Issanda teenistusse asetatud saama. Tuulekiirusel peab hiiid, et maailma ärapäästja tuleb, kogu maailma wiidud saama. Kas ei ole see imelik, et suured leidused just miid teha? Jumalal oli selle juures oma nõu. Misjonärid võivad mõne päeva kestvusel laiad mered läbi sõita; ka tarvitatakse isegi lennuriiste, et ru-temini mägedest üle misjonijaama jõuda.

Siin saab ewangeelium igawese ewangeeliumina

istuse ajal.

tähendatud, sellega tahetakse öelda, et pärast seda iitki teist tulemas ei ole ja et selle tagajärjed igawesed on. Selle wastuwõtmine toob enesega kaasa õndsust, selle ärabeitmine aga igawest hukatust. Sellepärast ei ole see ükskõik, kas me seda vastu wõtame või mitte. Elu või surma wõime me walida: Kes ei lasse end muuta, „seesama peab ka Jumala kange wiha wiimast jooma, mis segamata on walatud tema wiha karika sisse.“

Kuulutus peab selge olema, et iga üksik teab, mis tal teha on. Inimesed on Jumalast eemale läinud sellepärast saab nüesti Looja peale tähendatud: „Kummardage seda, kes on teinud taewa ja maa.“ Kes seda teeb, see pöörab walest tõe juure,

ebajumalatest elawa Jumala poole. Selle järeldus on, et öeldakse: „Siin on pühade kannatus; siin on need, kes Jumala käsujõnu ja Jeesuse usku peawad.“ Ilm. 14, 12. Kus alataja Jumala käsujõud ja usku Jeesusesse kuulutatud saab, seal võib kindel olla, et see õige ewangeelium on. Igaiüks katjugu ennast läbi, misjuguses wahekorras on tema Jumala käsudega. Sõnakuulmatus oli esimeste inimeste Eedeni aiaast wälja ajamise põhjuseks. Sõnakuulmine Jumala armu läbi valmistab meile jälle ligipääsu elupuu juure. Ilm. 22, 14.

Ettevalmistus on tarwilik.

„Seepärast minu armjad, et teie seda ootate, siis katjuge hästi, et teid temast ilma wigata ja laitmata rahu seest leitakse.“ 2. Peetr. 3, 14. Suured ja imelikud asjad seisawad Jumala rahwal ees. Saatan tahab inimesi täita ükskõiksusega, et nad jeda hädasõitu ei näeks. Rahjaks liig hilja saawad nad endi hukatuseks üles ärkama. Jumala rahwas ootab Issanda päewa peale.

Nemad on midagi paremat tundma õppinud, kui maailm neile pakkuda võib. Nad on juba kas fristlikus koolis, või tuleliinil. Kui nad kodu on, siis toetawad nad misjonäre, kes põllul on. Ka see on Jumala töö. Kogudus palwetab ja töötab, et tõe kõigile maadele pääseks. Ta annab andeid, et walgus ja lootus saaks wiidud pimestatud inimsoole. Olge hooljad, ütleb apostel. Hooletuid ei kohta me Jumala riigis. Need, kes siin maa peal truud teenrid on olnud, saawad ka auks olema igawikus. Jumala lapsed saawad olema ka hooljad palwes. Koduseid palweid ei jäeta hooletusse; Jumala sõna lugemine saab olema igapäewane toidus. Iga üksik saab olema elawas ühenduses Jumalaga ja naabritega. Ei ilmutata arwustawat waimu. Ollakse farm enda vastu, kuid teistega ettewaatlik.

Et Jumalat näha võiks, peab pühitsetud olema. Ebr. 12, 14. Sellele pühitusele jõuame siis, kui me endid alandame Jumala sõnakuulmise alla. „Pühitse neid omas tões, sest sinu sõna on tõe“, ütles Kristus. Kui Jumal meile uut tõtt ilmutab, nii oleme kohustatud sellele jälgima. Mõni toetab ennast endistele kogemustele, aga sellest ei ole küllalt. Enam walgust toob kaasa rohkem wastutust. Jeesuse ajal toetasid juudid ka endi wanadele kogemustele. Mida ütles aga Issand? Loeme kord Joh. 15, 22.: „Kui mina mitte ei oleks tulnud, ja ei oleks seda neile ütelnud, siis ei oleks neil pattu; aga nüüd ei või nemad mitte oma pattu wabandada.“ Wabandusi ei wõeta vastu.

Ustaw Ennisteigija manitseb usklikke walmis olema ja mitte maailmast ärameelitada lastma. „Teie niuded olgu wõõga ümber pandud ja teie küünlad põlegu; ja olge teie inimeste sarnased, kes oma isandat ootawad, et kui ta tuleb ja koputab, nemad warsti temale võiwad uist lahti teha. Sõnad on need julased, keda isand tülles leiab walwa-

wat... seepärast olge teiegi walmis." Luuka 12, 35—40.

See on ewangeelium lõpetanud oma ülesande. Kristuse jälletulemisega peab saama rahwaste igatus rahuldatud. Saakis, kes Ümistegijat armastab, rõõmustab, et see kuulutus juba tungib kogu maailma ja peagi on maa tema selgusest walgestatud.

J. J. Boettcher.

Teaduse effitused.

Allgas waata „Meie Aeg“ nr. 1.

Sööfujundus teostub kiirelt.

Tihti juhitakse tähelepantu jellele, et jõe tekkimiseks waja olewat tuhandeid aastaid. Uuemad tähelepanekud on aga tõendanud, et mäefawandustesse jäänud puuosad juba mõne aasta jookkul pruuniks sööks muutuvad, mis siwiföole jarnaneb. Prof. Newell Arber teatab, et weel 150 aasta pärast ühest mäefawandusest wanu fawandustugede puuosi leiti, mis aga olid mustawärwiliiseks sööks muutunud, mida wawalt wõis eraldada siwifööst; ühel teisel juhtumisel oli aga selleks „mitte rohkem kui 6 aastat tarwis, et puudes jarnast muudatuist esile tutsuda.“ („The Natural History of Coal“, lhf. 65, 66.

Rohkem ettewaatuist!

Tõjiste teadusejõpradele wõib ainult enam ettewaatuist soowitada teha end meie aja faldumuste ja oletuste seas wõimalikult iseweismateks, et nad oletusi juba ainult jellepärast teaduseks ei nimetaks, et need enam wõi wähem teadust puuditawad. Ühelgi teisel ajal pole olnud nii juurt tarwiduist terawaks ja selgeks wahetegemiseks tõjiasjade ja oletuste wahel, kui just meie päewil. Mida juuremad on tagajärjed, mis teadus saawutab, jeda enam peame mõtlema, et teadlased ka inimesed, wäga abitud ja piiratud wõimetega inimesed on Seda on nad wäga igedasti mitmesuguste waleotjüste läbi tõendanud, isearanis aga weel siis, kui asi mõtteteadusesse puutub.

Wõiks weel palju teaduse effisammude ajalooist ettetua, mis praeguse aja teaduse kohta käib. Nimetame wast ainult weel ühte. Arenemise õpetuie pooldajad tahawad tõendada, et nende ilmawaade

olla üldiselt lewinenud. Kuid jelle juures näiwe äraunustatud olewat, et ka teised õpetuied ehk oletuied ijegi palju kauemat aega mitte wähe ma poolhoiu õjalised pole olnud.

Sedalaadi õpetuied, millised end ainult puudulikult mõistetud nähtuistele põhjendawad, wõiwad pikka iga omada jellepärast, et nad toetuwad alati ainult niisuguste teõenduswõimeliste tõjiasjadele, milliseid alles homine peab leitama.

Darwinism hoiatuena.

Alates jellest ajast, kui maailm umbes 50 aastat tagasi arenemise õpetuie üldiselt wastu wõttis, on teadlased selgeks teinud, et Darwin mitmes wäga tähtjas punktis oli õsinud. Kuid peaaesjalikult just Darwini tõendus, millist meie täna effituseks peame, on maailmale jelle waate wastuwõtmise põhjuseks olnud, millist tema (maailm) juba kaua aega enne oli tunnud. Darwin ise ei olnud ennem arenemisõpetuie pooldaja, kui temaal forda läks liikide muutuwnuist põhjendada; alles siis, kui tema uskus jeda endal forda läinud olewat, wõis ta ka maailma jelles weendumuisele tuua. Tähelepantuise wäärt on aga niuud see, et weel täna piuitakse üldiselt arenemisõpetuist finni pidada, kuigi küll juba peaaegu kõik bioloogid tõendawad, et Darwini oletatawad tõendusied tõelikult kuuguipaika ei pea.

Meie seijufecht.

Ükski jellesse asjasse pühendatu ei wõi jalata, et arenemisõpetuie üldine kofkuwarisemine igal pool end tunda annab. On üleaarne neid mitmesuguseid loodusteaduse alasiid üles lugeda, millistes jeda wõib tõendada. Käesolewal lehel jatkub juba jellest tõenduseist, et niisugune kofkuwarisemine wõimalik on seepärast, et ühtegi teist keitwat seletuist kõikide asjade alguse kohta ei ole wõidud seni ette tuua, mis oleks looduseseadusega kooskõlas ja nõnda kaua püjitud, kui piibli õpetuied jelle aine üle. Piibel jarnaneb alasile, mis nii mõnegi haamri on ülekestnud; jamuti on ka Kristuise kogudus igasuguse piiblile wastufäiwa ilmawaate üleelanud, mis oma ilmunisel ja lühiajalisel keitwusel kõrgeima tarkuse na tahtis esineda.

Ünnis on see inimene, kes enda lootuist mitte inimese puudulikule mõtlemisele ja uirimisele ei raja, waid Jumala sõnale, mis alati tõeks jääb.

Kodufoldel.

Rohkem armastuist.

„Kui keegi ütleb: Ma armastan Jumalat ja wihkab oma wenda, see on walelik; jekt, kes ei armasta oma wenda, jeda ta näeb, kuidas see wõib

Jumalat armastada, jeda tema mitte ei näe?“ 1. Jaan. 4, 20.

Kristlikul ujul on ainult siis wäärtus, kui see end ligemilearmastuises awaldab. Armastuie puudumine ei ole mitte üksi Raini märgiks mõne fil-

mafirjalifu uskliku iseloomus, waid jee on ka kõige kannatamise põhjuseks maailmas. See on nii paljude ebaolufordade põhjuseks nii perekonnas kui jeltskonnas.

„Kõik, kes mind wihtawad, need armastawad jurma,“ hüüab, Saalomoni järele, tartus kõifide wastu. Kui palju enam võib jeda üteltu armastuise kohta tarwitada, mis ju igajuguse tartuise algallikas on. „Zumal on armastus,“ ütleb püha firi, nii siis olla armastujeta, tähendab olla ilma Zumalata ja ilma tõelise eluõnneta. Zumala armastus awaldus hoolitsemises inimeste eest, looduse ja kõigi teiste loodolewuste eest; iseäranis aga weel inimjoo äralunastamises Kristuise läbi. Seega on siis armastus teiste eest hoolitsemine, mis on ühendatud jüdamliku häatahtlikkusega. Armastus on tegudesse ümberasetatud joow hääd teha. Armastus on püüd teise walusid waigistada. Armastus püüab rahu ja kooskõla ülesehitada ja lewitada; need on tema elutingimused. Armastus ei ole seega mitte, mida me wastuwõtame, waid mida me anname. Armastus ei ole tehtud ülekohtus, waid kannataw pool. Armastus on hääduses loow jõud, kuna furja wastu on ta tagasitõukaw. Nääs tegutseb tema, kuna ta furjas ainult kannatab ja jeda tahtlikult.

Paljud inimesed ei tunne jellepärast armastuist, et nad lõikamise külwiga ärawahetawad. Kuigi lõikus jarnaneb külwile, siis tuleb alati meeles pidada, et külw ennem tuleb. Kes aga elus lõikust ootab, ilma et ta oleks külwanud, jee jaab peagi tundma, kui täpselt võib looduseeaduse tegewust ka waimsel alal leida.

Kus puudub armastus, jääb walitseb igawene tali. Singeelu tarretub, kaastunne ja jüdamlikkus on soojemasse pelgupaika põgenenud. Teiste eest hoolitsemine ja joow neile hääd teha ei juutnud end niisuguse jäälise meeolelu juures maksma panna. Niisuguste waejüdamliste ümbrus keerleb ainult ihaldamise ja ihalderahuldamise ümber. Siin loewad mõningate wanemate lapsed neid wäheheid suutäisi, mis need weel oma nii-kui-nii puudulikkusesse asetatud elu alalhoidmiseks tarwitawad. Noorealised wanemad, kes ei ole oma laste wastu iialgi armastuist tunnud, lähewad omaeneje lõbusushimulistele teedele, wandudes ära ijegi weel jelle päewa, mil wanemate kohustused nende õlgadele asetati, jest lapjed nõuawad ju armastuist ja hoolitsemist. Armastamiseks on aga tarwis endaäravõitmist ja endaäravõitmine ilma armastujeta — misjugune koorm on jee! Südamliku manitsemise ja wemmaliku awitamise asemele istub armastujeta iseloomu juures jüdameta- ja jüdametunnistujeta tegewus. Waejed, kahetsemiswäärilised inimesed, kes pole iialgi tunnud, kuidas annetaja armastus õnnelikult teeb.

Nõnda, kuidas Zumala nägemata olewus, mis Rooma raamatu 1,16 järele armastus on, ennaft nähtawa loomistöö läbi ilmutas, nõnda püüab ar-

mastus ka täna weel meie jees ja meie läbi end wäljendada ja omale fuju anda. Kui palju armastuist, tõelisku armastus peab jellepärast närbuma, et jelle omajad ei hunda temale awaldamiswõimaluist joetada!

Sagedasti õpetab alles armastatud inimese kaotamine tundma kahju hoolitusesse jäetud wõimaluste üle, ja nii mõnigi haud kuuleb jõnu ja näeb piaraid, mis haaspubkajale oleksid lõpmatu juurema wäärtusega olnud. On tõesti wäärt jelle üle järele mõelda, kas me neile, jeda me oma jüdamis tõelikult armastame, ka jeda armastuist jõnades ja tegudes awaldame, või ehk peab meie armastuist nõnda tuntama, kui oleks jee meile üks kõif olewat. Kodu, kus omawaheline armastus festwalt mahasurutud jaab ja awaldamata jääb, jaab lõpuks wõdrastefoduks, kus igal ühel ainult nõnda palju wäärtuist, kui palju ta makssta juudab. Tähelepantu ja müüfatus, awituswalms olef ja kaastunne ei ole jään hääs kuulujes. Et jee wõdrastawalt mõjuks, kui keegi mõne kaastundliku wõijulgustawa jõna teisele ütles, on jään moeks teotawaid, allarõhnawaid ja armastujeta jõnu awaldada. Oh kui ferge on jään teist armustada ja kui raske on mõista teist! — Armastus, millist ei jaa awaldatud, jarnaneb puurilinnule, mis on unustatud oma peremehest, ja peab jurema nälga. Nii on nii mõneski peres armastus juunud. See põleb nii paljudes punajeksnutatud filmades, jee paistab kõlblijest langemute ja huffunute näojoontest. Karistusajutiste seintel ja müüridel võib jeda iga selge meel lugeda. Oh et inimfond ometi ferd jellest furjast unest ülesärkaks, mis neid põhjustab uskuma, et võib, ilma armastuist külwamata, armastuist lõigata! Nüda igale ühele, kes end kriistlikes peab, kui tema taewasel aruandel on firjutatud jõnad: hoolitusse jäetud armastus! Sellepärast, ema, armasta oma lapsi ka siis, kui need nähtawasti julle pettumust walmistawad; kogemus näitab tihti, et juba lapseeast wäljawõrjunud noortel on igatjus armastuise järele. Võib olla juist siis wajawad nad jinu armastuist weel kõige enam. Glu jaab ijegi küllalt waljult jinu lapsi haarama, jeepärast walmista oma lastele enda fodufohas tõeline kodu.

Ja jina, isa, fõrwalda oma näolt lahkujeta jooned ja jõbralikkujeta märkused ning waata oma naisele ja lastele lahfelt wastu. Ütle neile ka mõnikord, mida ja päew-päewase nende eest hoolitsemise läbi nii-kui-nii nende wastu üles näitad, niimelt, et ja neid armastad.

Ja teie, lapjed, fooge eneste wanematele, enne nende kalmukingast, armastuise ja troosti lilli.

Ka teie, leiwaijad ja tööandjad, mõelgem jellele, et ka teie üle üks halastaja isa walitseb, fel ijegi iga usfifeje wastu kaastundmus on, jamuti aga ka iga ühe wastu, kellel õiglusetuise all kannatada tuleb: jest halastamatude üle on juba kohus mõistetud püha firja järele. (Zak. 2, 13.) Nii

wõib ka sinu kohta juba otsus walmis olla. Sa see saab juust sinu enda otsuse järele olema, kas halastusrikas wõi halastamatu.

„Aga juurem neist on armastus,“ kiidab Paulus oma poeetilises kõnes armastust ülemaks, kui usku ja lootust. Peetagu ka igas kristlikus kodus armastust kõige juuremaks, et kõikide põlwed tema ees end nõtkutaksid. Kuid ärgu olgu see närbunud armastus, waid armastus, mis on nähtaw, kuuldam ja elaw. Siis elawad pühad inglid meie keskel ja õilis õnn peletab eemale mure ja kurwastuse, tüli ja lahkusetuse, kui ka nii mõnegi ihuliku haiguse. Maailm on haige ühel põhjusel, see on: närbunud armastus ja ainult ühel teel wõib maailm paraneda, see on: armastuse läbi. Seda armastust pakub Jumal kõigile oma Pojas.

R. Pansegran.

Ena märgitud piibel.

(Särg.)

„Mulle ütles alles eile keegi, kes õpetaja moodi wälja nägi, et me ei wõi enam wõtta piiblit kui midagi ümberlükkamatut. Ta ütles, et wanas testamendis on palju asju, mis ei ole ajalooline ja et uues testamendis kirjeldatuid imetegusid tuleb mõista piltlikult. Ma küsisin temalt iseäranis Kristuse ülestõusmise ja taewamineku üle ja ta sehitas ainult õlgu ja naeratas.“

„Loomulikult, härra Severance,“ jätkas härra Anderson „ei ole mitte kõik jumala lapsed eemale läinud wanaast teest, et nad oleks Jumala sõna niisugusel wiisil ära heitnud. On palju kiidu- ja tähelepanemismäärseid erandeid. Kui te aga teada tahate mis tänapäewa kirik üldiselt ära heidab hingamispäewa tõe, siis leiate põhjuse nendest tõsi-asjadest, millele ma olen tähelepanu juhtinud.“

„Härra Anderson,“ ütles kohtunik Bertram, „see, mis teie ette tõite prohveti kirjadest, iseloomustab tabawalt käesolewat aega. Ma just lugesin ühest ajakirjast ühte kirjatööd: „Lõhkumistööd aegade kaljus“, milles näidatakse, et igalpool meie kõrgemates õppeasutustes, ühes arwatud usuteaduse õppetool, õpetatakse iisna awalikult uju ärasalgamist. Wõetakse seisukoht, milles ei anta Jumala sõnas sisaldawatele kombelistele põhimõtetele wä-

homatki tähendust. Ma suutsin waewalt usaldada omi silmi. Sa niisugused on õppeasutused, kiristulewad wälja meie õpetajad.“

„Ma ei taha,“ wastas härra Anderson, „kellelegi kohut mõista, sest wigadeotsimine on hädasohtlik algus. Kuid siiski oma hingeõndsuse pärast peab tundma olewiku hädasohte ja hoiatama õigel wiisil nende eest. Näiteks te olete kuulnud ütelnud, et seda ei tea keegi, mis on tõde ja et piibel on nagu mänguriist, millel wõib mängida seda, mida soovitate. Lihti öeldakse, et mis täna on tõde, on homme juba wale ja nii ümberpööratud. Aga Jeesus ütles: „Teie saate tõde tunda.“ (Joh. 8, 32) ja „kui keegi tema tahtmise järele tahab teha, see tunneb, kas see õpetus Jumalast on (Joh. 7, 17.). Kui inimesel on nälg ja janu tõe järele, siis Püha Waim ilmutab temale Jumala salajad asjad ja teeb teda tema sarnaseks. Lugege 1. Kor. 2, 9—12, ja weel Joh. 6, 45; 16, 13—15.“

Nad on ka õpetusest nii aru saanud, et ükskõik mis teed, kui ainult õiglase oled, siis on meie jumalateenistusest kasu. See kõlab nii hästi, kuid see on eksitaw. Siglus on tarwilik, kuid see ei wõi olla meie kohuse täitmata jätmise wabanduseks.

„Härra Anderson, ma ei tahaks teist mitte walesti aru saada,“ ütles härra Severance. „Kas armas Jumal ei tunnista ka minu pühapäewa pühaks pidamist? Ma olen piinunud tõesti kristlane olla.“

„O ja! Teie olete kahtlemata armsale Jumalale rõõmu teinud, sest et teie kõik häameelega tegite, mis te arwate õige olewat. Aga ütleme, teie tunnete piibli järele neljanda käsu tõe aga ei käi selle järele. Niisugustest kristlastest ütles Kristus omal ajal: „Kui mina mitte ei oleks tulnud ja ei oleks seda neile ütelnud, siis ei oleks olnud neil pattu; aga nüüd ei wõi nemad mitte oma pattu wabandada.“ Joh. 15, 22. Paulus toonitas sedajama põhimõtet kui ka ütles: „Jumal on küll mitu rumaluse aega sallinud, aga nüüd kuulutab tema kõigile inimesile kõigis paigus, et nemad peawad meelt parandama.“ Apt. 17, 30. Siglane olla ja walesti talitada on wõimata, kui me oleme saanud walgust õige asja üle. Siglus sunnib inimest oma elu wastawalt muutma.“ (Särgneb.)

Noorte osafond.

Nõnda kui kottas.

Meile teatatakse Almutamise raamatus, et wõitjad saawad kord klaasmere ääres Jumalat kiitma, öeldes: „Suured ja imelikud on sinu teod, Issand, Jumal, ja kõigewägewam! Saged ja tõsised on sinu teed, sa pühade kuningas.“ (Slm. 15, 3.) Ka Mooses kiitis kord Jumalat jarnasel wiisil: „Te-

ma on kalju, kelle töö on laitmata; sest kõik tema teed on nii, kui kohus. Jumal on ustaw ja ilma kõwerujeta; õige ja õiglase on tema.“ (5. Moos. 32, 4.). Soolimata paljudest kibedatest pettumustest tuli mees, kes kõrbes rändajate juhiks olnud otsusele, et Jumal on ustaw ja õige. See Jumala mees oli oma elus palju läbielanud. Selles lahkumislaulus loeb ta mõned neis üles. Paneme

tähele 11. ja 12. jalmi. „Nõnda kui kottas oma pehkonnda warjab, ja lehvitatub oma poegade kohal, ta laotab oma tiivad, võtab teda ja kannab teda oma tiiva sulgede peal. Nõnda Jehoova iikfi juhatab rahvast.“

Nõnda kui kottas! — Kuid võis Mooses saada selle pildi? Astume Israeli juhi elus seitseküm- mend või kahesajakümne aastat tagasi, kui ta hakkas Setro, oma äia, lambaid karjatama. Siin, kõrves, sai ta tuttavaks kottade eluga. Võib olla, viisid kottad nii mõnegi tallekse ära tema karjast et nende lihaga — oma poegi sööta. Moosese tähelepanu sai seeläbi kotta pesa pääle juhitud ja ta jälgis tähelepanelikult lindude-kuninga eluviise. Ka meie, kui adventnoorjugu, peame tähelepanema oma ümbrust ja sellest õppima; peame kõiki sünd- musli läbikaaluma, neist tegeliku elu jaoks võrdlusi ja õpetusi võtma.

Mooses võis kottade elust sedasama tähele pan- na, mida me tänagi loodusteaduslikest kirjutöödest leiame. Ta märkas ühel päeval, et wanad kottad pesa pehmet woodrit hävitasid, seda tiik-haaval maha heites. Noortel ei olnud niid enam nii mõ- nus pesas olla. Siis lendas kottapaar pesa ees edasitagasi, piüüdes poegadele mõista anda kui aulik asi on lendamine. Ja tõesti! Noored sirutasid tiibu, hüppasid üks teise järele pesa servale ja — lendamise asemel — kadusid sügavusse. Nad olid alles liig abitud ja vähe harjutanud. Kuid kas nad niid lamafid purustatult maapinnal? — Ei!

Wanad kottad olid juba selleks walmis olnud, ja walgufiirusel lendasid nad poegade alla, et neid oma tiibadel jällegi tagasi kanda pesasse, lootes, et nad oma lennuproovi peagi korrata piüüaksid. Aga midagi sellefarnast ei jündinud enam. — Noored olid efimese lennuproovi juures eneste tiibade nõrkust tunda saanud ja niid jäid nad abitud pesasse istuma. — Üksford proovisime, ja küllalt! — Neil oli ju pesas nii hää olnud.

Mõne päewa järele kuulis karjane waljut fi- jendamist kottapesas. Mis see võis küll olla? — Raaklemine ja tiibade plakkutamine, et udusuled lendasid. Terasemalt waadeldes nägi ta, et wanad kottad piüüdsid noori sundida pesast wälja lendama ja seda wägivallega. Nad pidid tiibade tarwita- mist harjutama. Aga igaford, kui nad pidid maa pääle kukkuma, piüüdsid wanad kottad neid oma tiibadele ja asetajid neid kuhugi kindlale ajemele, kus neid hädaoht ei waritsenud. See harjutus kes- tis nõnda kaua, kuni noored kottad lõpuks küllalt kindlad tundsid ise eneste tiibu tarwitama.

Mooses oli oma 40-aastase karjasepõlme kestel jeda aasta-aastalt wõinud tähele panna. Tema oli mees, kes oli walmis õppima loodusest, ja jeda oma elus kasutama.

Me teame, et temal oli olnud kaunis muretu noorepõli, sest ta elas kuninga kojast. Temal ei ol- nud tarwis muretseda igapäewase leüwa eest. Teda ümbritsefid tolleaegse maailma mõnused. Aga

nõnda ei pidanud see jääma. Mooses võis jeda juba ise tunnud olla, sest Ebrea raamatust on öel- dud: „Uhu läbi ei tahtnud Mooses, kui ta juure- maks sai, et teda pidi Waarao tiitre pojaks hüüta- ma. Ta läks ühel päeval oma kaasmaalasi maa- tama, lootes oma rammu pääle. Aga ta oli veel abitu ja langes, nii kui kotta poeg pehast. Temal oli üks iseäralik iseloomu wig, mida ta ei olnud veel jõudnud ära wõita, see oli äge meel ja ta löi Egip- tuse mehe surmaks. Sellejärele ta põgenes kõrbe, see tähendab, oma peidupaika. Võib olla ka tema mõtles: „Ialgi ei piüia ma enam oma rahvast päästma hakata.“ Aga Jumala eesmärgid wiit- se ka siis täide, kui meie, inimesed, jeda jagedasti ei taha. Jumal läks armastuses Moosesele järele. 10 aastat hiljem ta ütles Moosesele: „Sa tule niid ja ma tahan sind läkitada Waarao juure.“ Niid pidi Mooses Jumala tiibade all juuri asju forda jaatma. Pika wiivitamisaja järele usaldas see tu- line Mooses end lõppeks jumalalikkude tiibade hoo- leks. Kuid ta pidi siis selgemini, kui kunagi enne, tunnistama, et ta kottatiibade toetust nii wäga tar- witas. Kui aralt ja nõutult oli ta iga ford Waa- rao kojast lahkunud, kui see iga päew ägedamalt temale pääle käis. Ta tuli tihti wäsinult Jumala juure ja ütles: „Ma palun, Issand, läkita sõnu- mid, kellega sa tahad läkitada.“ „Issand mispära- st oled sa rahwale kurja teinud? Mispära- st oled sa mind läkitanud?“ (2. Moos., 4, 13; 5. 22). Ju- mal ei lastnud aga iialgi Moosest puruks langeda. Ta wõttis teda jällegi kotta tiiwule ja kandis, ku- hu tahtis. Ja lõppeks, iihesafordse proovimise jä- rele, läks Mooses oma rahwa ees käies, Egiptusest wälja. — Aga kui lind ilusa ilmaga wõib lennata, siis on wihtm ja tormid temale ifka veel hädaohuks. Ka Moosesele tulid punase mere juures jün- diwate imeliste kogemuste järele teised raskused. Weji oli fiibe, rahwas nurises: „Oh oleksime ome- ti Egiptusesse jäänud!“ Raskused ei jäänud järele. Nälg, Jumalast äralangemine, juhatusese wastu- hakkamine j. n. e. olid asjad, mida Mooses pidi ära wõitma. Ja ta sai ka wõitu sellepära- st, et Ju- mal teda kotta tiiwul kindlasti juhatas. Teatataf- se, et Moosese „silmad ei läinud tõntsi- ja ta ram- mu ei lõppenud ära, jesse päewani, kui ta ütles: „Nõnda kui kottas oma pehkonnd warjab . . . ja kan- nab teda oma tiiva sulgede peal, nõnda Jehoova iikfi juhatab oma rahvast.“

Ja, milline on meie, kui noorte elufogemus? Võib-olla nii mõnelgi on maailmajõda ja teised elutormid selle pehme pesa — wanemate majafese — purustanud. Võib olla oleme ka meie oma enese wäest piüüdnud lendu tõusta, kuid oleme enes- te tiivad wigastanud ja igatsjeme niid jeda enam wanasse peidupaika tagasi, ja meile näis, et me ei saa enam iialgi julgust midagi ette wõtta. Sesaja ütles: „Küll poisid wäsiwad ja tiidwad ära ja noored mehed komistawad wististi; aga kes Jehoowat ootawad, need saawad uut rammu ja lähewad

üles tiibadega kui kottad." (Nes. 40, 30, 31.). Nii-
jugustel tundidel on ka meie ainuain warjupaik
ja abi Jumala juures. Tema tabab meid elufoge
muste läbi tugewaks teha. Ärgein laskeu seepärast
eluraskuste mõjul meie tiibu longu ega ka oma
lendu takistada; püüame tormi järel oma wai-
mulikud tiivad lennuwalmis panna ja uute uhu-
tiibade najal kõrgemale, igamehe päikese poole
lennata.

Adolf Kulow.

Olgem rõõmsjad.

„Olgem ikka rõõmsjad Issandas, taas ütlen mina:
olgem rõõmsjad!" Wil. 4, 4. Apostel Pauluse sõ-
nad on tõelise ristiusu awaldus. Aga kristlast peaks
jellest tuntama.

Mida mõistame rõõmu all? Lühidalt wasta-
tes on rõõm meeleolu wäljendus, seesmise inimese
awaldus. Rõõmu algus on Jumala juures — ta
on Jumala and.

Paljud kaebawad, et neile ei olewat rõõmu an-
tud, neudel olewat põhjust ainult kaebada. See
näitab, et nad on rõõmuallikast lahutatud.

On neli pea-põhjust olla rõõmus: 1. olla Ju-
mala omandus, 2. teada, et Jumal meid juhib
3. tema halastab nende peale, kes oma süüd tun-
newad ja 4. temaga kord jäädawalt jeltjäs olla.
Kui usakse, et Jumal meie Looja on, et tema
meie käekäiguist huwitatud on ja et ta ei heida meid
ära, kui oleme efinud, waid juhib meid oma „nä-
gemata käewarrega" kuni wõime kord temaga iga-
westi olla, kas on siis põhjust kurb olla? Münd-
lasti mitte! Seda rõõmu pakutakse kõigile, kuid
kes jeda wastu ei wõta, see lahutab ise ennast rõõ-
mu allikast, aga mitte et temale ei ole rõõmu an-
tud. Kas wõib see rõõmus olla, kes oma elu ega
saatuslega rahul ei ole? Kes iga saatuseööki ja
wäikest läbikatsumist asjatuks peab ja kes usalduse
jelle wastu on kaotanud, kes süü ja selle järeldu-
ette näeb? Kes ei tunne oma äraolenemist ühest
kõrgemast wõimust, jelle pilk jääb ainult enda
juure peatuma.

Kas on siis usklikul kergemad päewad, kui teis-
tel? Siioob ütleb „Sige peab kannatama palju."
Sige saab samuti saatuse tuultest wiinutatud kui
iga teinegi. Mis on siis tema rõõmu põhjuseks?
Tema toetab Saalomoni sõnadele: „Seal päe-
wal olgu sul hea meel ja kurjal päewal jää seis-
ma..." Kristlane wõtab rõõmuga wastu nii kur-
wa kui rõõmsa hetke, sest ta teab, et see Njast on.
Tema waatab üle tumedate pilwete sinna, kus jä-
raw päike paistab. Znimlik mõistus mõistab hästi
temale kõige lähedamaid asju ja nii kujutab jeda
ette kogu oma eluajaks, kuid ta ei suuda ette ku-
jutada jeda suurt walguist, mis peitub walu ja pi-
meduse taga. Ainult püsimus wõidab. Kui ühtki
walguse kiirt meie teerajale ei paista, siis peame
kui Elias Jumalale usaldama. Paulja annab oma

13-das laulus tabawa pildi uskliku pikast murest
ja wõitwast usaldusest. Ta ütleb: „Kui kaua unu-
stad ja müind ära... kui kaua paned ja oma palge
minu eest warjule... kui kaua peab mu waenlane
mu wastu ennast juureks tõstma?... Aga ma loo-
dan ju helduse peale, mu iida peab wäga rõõm-
jaks jaama ju abi pärast!" — Kannatus ja usal-
dus on, mis wõimaldawad meid iga oluforras
rõõmsjad olla.

Kristus andis jelles parima eesfuju, nii õpe-
tuses kui elus. Uskmatu seijab inestades ja aru-
saamatuses Kristuse rõõmu põhjuse ees. Kas oli
Kristusel põhjus rõõmus olla? See, kes oli põ-
latud enamuselt, kel ei olnud omal peawarju,
kes ei kannatanud oma süü pärast, — andis ime-
lise juhatusse rõõmu juhtes oma järelkäijatele. Luu-
ka 6, 22, 23: „... kui inimesed teid wihtawad,
kui nad teid kogudusest wälja liikawad ja laima-
wad ja põlgawad teie nime ära kui ühe paha ni-
me inimese Poja nime pärast, rõõmustage sel
päewal...!" Imelik nõuanne! Kui oled kõigist
maha jäetud „inimese Poja" pärast, kui olete põ-
latud, wihatud — siis rõõmustage! Tema waa-
tas üle raskuste lõputulemusele: „Seit waata teie
palk on juur taewas!"

Spime jelles meelsuses iga oluforra ees seis-
ma! Taewane on enam kui maine. Waatame tu-
lewajele aga mitte käesolewale! Siioob ütleb:
„Singed saawad nägema ja rõõmustama." Ei ole
see rõõm, mis wäliselt juure tuleb, waid rõõm
usalduses, et kõik on hästi tehtud, mis Jumal teeb
ja on meile kasuks kuni igawikku, kug me alles
tunneme, mis on tõeline rõõm: „Mida iiski film
ei ole näinud ega kõrw ei ole kuulnud..."

Rõõm rahus, rõõm kurbuses, rõõm usaldu-
ses — rõõm Issandas!

H. Kula.

See päew on kurb.

Oh, kuid see päew on wilu ja sume;
Wihm sajab, õõl ära tuul ajab une;
Ots otsib tinnitust tõdunend seinal
Kollatand lehti torm langetab leinal, —
See päew on kurb, wilu ning sume.

Elu mul siin on kurb, tulewik tume;
Mure ja waew õõsel riisuwad une.
Mõtted mul tee:lewad mõõdunud ajad, —
Nooruse lootus kao3 tormide kajas.
Ja päew on kurb, wilu ning sume.

Waiti, kurb jüda, ja kaebamast latta!
Yäite, näe, ilmub ju pilwede latta;
Nuruse udu ust laiali ajab:
Kuid iga elu ju wihma, tuult wajas:
Peab mõni päew olema sume.

P. R.

Mees, kes fülwas.

Wana ija seisis onnifeje ukfel. Wärijewa fäega filmi warjates waatas ta fiindunud pilgul järele oma eemalduwale nooremale pojale, kes oli tema wanaea poeg.

„Zumalaga Ewald, jumalaga. Kuulid ja pommid ega jõja raskus ei tee mulle sinu pärast hirmu,“ ohkas wana mees. „Wiisakuseta, jumalafartmatud jõdurid on noorele poisile palju kartetawamad kui kahurid ja lahingtuli. Ta kuuleb palju wandumist, kuid wähe palwetamist.

Miks pidi siis see seitsmeteistkümmene aastane poiss wõtma piisfi ja minema sõtta? Nende naaber, kel oli haige naine ja wäikejed lapsed, oli faitsemäest wabastatud wähetamise läbi. Ewald läks tema ajemele rõõmus olles wõimaluie üle, et wõis awaldada riigile oma truudust ja aidata jõpra hädas.

Kuud möödusid. Sõda lõppes. Ewald jammus kojupoole, olles uhke jutustada wõides, mis ta oli teinud waeste mustade wabastamiseks nende abitus, lootusetust orjusest. Wana ija terwitas teda jõdamlikult ja wõttis ta rõõmuga vastu, kuid warsti pidi ta teadma halba tõsisaja, et Ewald oli orjastunud ihu ja hingega, oli finni lootusetumas, hirmsamas jõidikus, kui seda Aafrika pojad iialgi on tunnud.

Ta hoidis oma juus müarki ja tema huultel seisis tihti klaas mürgilise wedelikuga ning jõda mes olid tal hädaohtlikud, Zumalat pilkawad uskmatusje põhimõtted. Teda oli orjastanud tubakas alkohol ja uskmatus.

„Ewald on tubli mees, jõige tublim meie poegadest ja tütardest, ja ta oli hea poiss enne sõjawäkke minekut. Oh, kas ei saaks midagi teha, et teda päästa!“ nuttis elatanud ija ja haawatud jõdamega ema.

Wõistuse jõud ja loomulikud mehe wõimend hoidjid teda mõned aastad ülewal ning mõjutasid teda tegevusele ja edule. Paistis, otse kui ei takistaks alkoholi tarwitamine temal jaawatada rikkust ja tiuljust.

Pikkamööda, kuid kindlalt niikui alati, tegid oma jurmawat tööd pahad kombed ja Robert Zugerfoll'i ja Thomas Paine uskmatusje põhimõtted Selge mõistus sai segasest ja kindlusetuks, kuid jõige halwem oli, et iseloomu alusmüürid olid õõnestatud. Muline ihutempel hakkas kokku langema, ja ta langemisel tundis jõda walu.

Ewald oli abiellunud ühe armja, truu neiuga. Neil oli kolm wäikest poisfi. Kaks wanemat olid wäga kenad poisifejed, kuna kolmas kandis oma ija mõistustnõrgendamate paha wiiside tulemust. Kui see poeg oli alles wäike, Ewald Werson jättis maha oma naise ja lapsed, pettunult arwates, et nad olid koormaks, mis takistas temal jaawatada edu, mida ta ilma jellise „takistuseta“ oleks saanud, nagu ta tihti jõdametult nimetas. Tema naine tegi jõu

pingutusi, et iial pidada oma lepsi, kuid kannata des juba kuude wiisi warandamata haiguse all, mil les oli otsekohe jõüdi tema mees, leidis ta wiimaks oma kurwale ja murtud jõidamele puhkuse wilul falmistul, mille põues oli jõit unustatud.

Wäike õnnetu poisife elas efiteks ühe ja pärast teise jõugulase juures, kuni wiimati teda wiidi wigaste laste kodusje, kus ta huri neljateistkümmene aastajelt.

Ewald Werson läks kodunt kaugele. Kakskümmend aastat ta oli kadunud jõigile oma jõugulastele ja jõpradele. Tema elatanud ija läks puhkama. Ta nõrkewatelt huultelt tulid kuuldawale wiimased jõnad: „Ewald, Ewald mu poeg, miks tegid ja nõnda!“

Ema elas tal, kuni ta jai wanaks üle üheksa kümmene aasta. Kui ta istus iikfinda, wana, nõrk ja abitu, kuuldi teda tihti ütlemat: „Ewald tuleb koju tagasi.“ Kuid kõrge wanaduse tõttu tema mõistus nõrgenes, mälestus kadus, paha minewik oli unustatud, igawesti finni kaetud.

Ja siis ta tuli. Kuid kas oli see tema? See mees, tuhmade filmadega ja tubakast määratud riietuses? Kas see oli endiste päewade uhke Ewald Werson? Ja, tema see oli.

„Ede, ma tulin ema waatama; kas ta elab?“

— „Ta elab, Ewald, aga ta ei tunne sind enam ära. Tema mälestus on kadunud. Ta ei tea midagi meist, me jõik oleme temale kui wõõrad.“

„Do, ära räägi mulle seda; ta peab ära tundma oma poja. Kus ta on? Ma tahan teda näha.“ Nad wiisid teda ema tuppa ja jättsid neid kahetsefi. Ta põhwitas oma ema kõrwale ja wõttis tema nõrkenuid käe. — „Ema, sinu poeg on tulnud koju. Kas tunnend mind, ema?“ Magus, lapselik naeratus ilmus wanale, armjale näole, aga ihtki märki äratundmiseft ei wõidud leida kahwatunud filmadest, mis olid jäänud tuhniks pisarateit, walatud hulkuwa poja pärast.

Ta palus emalt ainult üht jõna. Ta tõi ette asju, mis olid ühenduses tema noorepõlweega ja kirjeldas oma lapsepõlwe-kodu jõindmuseid ja fordas jõnu, mis ema talle oli õelnud paljude aastate eest. Kuid jõik asjata. Sõidame piinas lahkus Ewald hoigades ema toast.

„Hilja, liig hilja! Ma olen tulnud liig hilja! Ema ei tunne mind enam.“ Siis paistis, kui oleksid lahti pääsenud tema hinge jõugawused: ta nuttis, kuni enam ei juitnud.

Sele ütles ta: „Sa oled kristlane, o iitle mulle, kas kohtupäewal pean kannatama oma elu pärast? Ma olen juba kannatanud hirmsat piina kui wõib olla ihulik piinamine ja piitjutamine — jõdametunnistuse waew raijatud elu pärast. O, iitle mulle kas juudan, kas pean waewa tundma weel enam? Kui sa kuuled kedagi, kes on ohwerdanud oma meheea kõlwatutele harjumustele ja on põglifikult ära ajanud need, kes armastasid teda jõige enam, siis ära mõtle, et see inimene wõib weel

olla kunagi õnnelik. Ma olen kakskümmend aastat elanud otse kui põrgus!”

Siis õde rääkis talle ühest, kes võib päästa patust, tema võimusest ja karistusest. Silmapilguks paistis Ewaldi näolt lootus. „Oo, ma oleks võinud jeda uskuda, kuid olen kahelnud nii kaua; ja nüüd olen teotud oma patu kõitega!” Jälle ilmus meeleheide tema hinge, mida ei suutnud tõrjuda ükski osavõtu, julgustuse ega lootuse sõna.

„Mu elu, mu rajatud elu!” hoigas ta. „Ah, mis ma oleks võinud olla ja mis teha, kui oleks jätnud kõrwale wiina ja selle aine,” ütles ta, näidates taskusolewale paberosjifarbile. See on surmaw aine, pahem kui wiin, sest ta äratab himu, mis muidu ei kustu, kui wiina juues.”

Siis ta läks, kuid väljudes peatus ning ütles: „Kui ja mind armastad, palu siis minu eest, et võiksin uskuda.”

Peale selle juri warsti ära tema wana ema. Kui Ewald sai surmasõnumi, püüdis ta oma kurbust ja südametunnistust wiinaga uputada veel enam. Järgnewatel päewadel märkasid mehed, kellega Ewald ühes töötas, et tema seisuford muutus pahemaks sellest ajast, kui oli kuulnud ema surmast.

Ühel õhtul jöögimajaft välja tülles kohtas ta töö ülewaataja abi. „Johannes,” sõnas ta, „täna on väljas ütlemata ilus, ei taha jügugi minna sisse, waid meeleldi jalutaksin sinu jeltfjis kuwalgel.” Jalutades nad rääkisid, ja huuled, mis olid

waitinud nii kaua, awanesid. Ta rääkis oma wanematest, poisikejepõlwe päewist, oma wendadest ja õest, kes palwetas tema eest, et ta võiks uskuda

„Kuid see on liig hilja, liig hilja. Ma olen kadunud, Johannes. Mu elu on häwinenud — jedaon häwitanud tubakas, wiin ja kõlwatu elu. Ühel päewal ma kaon õige järsku ja siis on kõik möödas.”

„Miks, Ewald, miks mõtled ja nõnda?”

„Ah, mu elamiswiis, mu paha eluwiis! Ma olen olnud pillaja, Johannes, pillaja, kes on tõidetud nõnda, et ei saa minna kodu oma isa juure, ei junda isegi uskuda, et tal on isa.”

Sõbrad rääkisid veel üksteisega. Wiimaks lahkusid nad.

„Dead õhtut, Johannes,” lausus Ewald liihidalt, süütas sigari, pööras ümber ja läks oma tuppa.

Järgmisel hommikul mehed tulid tööle, kuid Ewald ei ilmunud. Klopiti tema uksele — wastust ei tulnud. Nad awasid ukse, kuid kohkusid tagasi. . . Ewald lamas woodis täiesti riidetatult, hoides sõrmede wahel suitjetamata sigarit. Surnu oli tulnud, nagu ta ennustas — järsku. Ta oli lõpetanud oma elutee.

Teda wiidi ja jängitati mullapõue oma ema kõrwale. Ewald oli wiimaks kodus, kuid liig hilja. „Mis inimene iial külwab, jeda tema ka löikab.”

Raadio-fõned

Tartu ringhäälingus

on kaks torda kuus, pühapäiwiti kell 5 p. l. Järjetorralised kõned on 7. ja 21. detsembril, 4. ja 18. jaanuaril ja 1. ja 25. webruaril. Kõneleb jutlustaja: E. d. M ä g l.

„Meie Aeg“

ilmub 1931. a. edasi, ja maksab:

aastas Kr. 2.— 1/2 aastast Kr. 1.20
 Üht nr. 20 senti. Proovimr. maksuta.

Wäljaandja: S. P. Adw. K. Eesti Liit. Tellimised kui ka rahasaadetused saata Amanda Nuka'le. Merepuestee nr. 14-a, Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub, Merepuestee nr. 14-a, Tallinnas. Abitoimetaja: E. Mägi.